

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ NA LITWIE

W dniach 20-25 maja 2013 r. odbyła się wizyta studyjna na Litwie organizowana w ramach środka 4.2. „Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej na rok 2012” realizowanego ze środków Programu Operacyjnego „Zrównoważonego rozwoju sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

W wizycie uczestniczyli mieszkańcy obszaru sześciu partnerskich LGR-ów, tj. Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Dorzecze Soły i Wieprzówki”, Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Bielska Kraina, Stowarzyszenia Dolina Karpi, Lokalnej Grupy Rybackiej Między Nidą a Pilicą, Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Rybacka Puszczy Sandomierskiej” oraz Lokalnej Grupy Rybackiej „W dolinie Tyśmienicy i Wieprza”.

W ramach Stowarzyszenia Dolina Karpi w wizycie uczestniczyła Pani Ewa Koczurkiewicz z Zatora (pracownik Rybackiego Zakładu Doświadczalnego w Zatorze w gminie Zator) oraz Pan Krzysztof Kuwik z Głębowic (właściciel gospodarstwa rybackiego w Głębowicach w gminie Osiek).

Cele oraz założenia wizyty studyjnej

Przedmiotowy wyjazd studyjny był okazją do zaczerpnięcia dobrych praktyk w procesie chowu i hodowli ryb w celu przeniesienia ich na grunt Doliny Karpi oraz obszarów działania partnerskich Lokalnych Grup Rybackich. Dodatkowym atutem wizyty było ukazanie metod i narzędzi w zakresie promocji produktów lokalnych, w szczególności przetworów z karpia. Jednocześnie wizyta była okazją do zaprezentowania wiedzy i doświadczeń z terenu Doliny Karpi pod kątem rejestracji produktów z karpia w regionie oraz w Unii Europejskiej.

Uczestnicy wizyty mieli możliwość zapoznania się z następującymi zagadnieniami:

- Historią rozwoju rybactwa śródlądowego na obszarze Litwy;
- Uwarunkowaniami bieżącymi oraz perspektywą chowu i hodowli ryb słodkowodnych na Litwie;
- Problemami obiektywnymi gospodarki stawowej i uwarunkowanymi okolicznościami związanymi z gospodarką rynkową;

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ NA LITWIE

- Wizją lokalnych gospodarstw rybackich stawowych, jeziorowych oraz w obiektach zamkniętych;
- Przetwórstwem ryb słodkowodnych;
- Dywersyfikacją działalności gospodarczej przez rybaków litewskich.

Harmonogram przebiegu wizyty

20.05.2013 – wyjazd z Rajska

21.05.2013 – przyjazd na Litwę

- spotkanie z Zarządem Pasienio žuvys FLAG w Silute

22.05.2013 – spotkanie z Zarządem Tauragė FLAG

- wizyta w przedsiębiorstwie Lignesa

- wizyta u lokalnych rybaków w Rusne

- zwiedzanie muzeum rybackiego w Rusne

23.05.2013 – wizyta u lokalnych rybaków w Kintai

- obserwacje zagospodarowania turystycznego obszarów zależnych od rybactwa w miejscowości Minge

24.05.2013 – spotkanie z Zarządem Kretinga FLAG w Palanga

- wyjazd do Polski

25.05.2013 – przyjazd do Rajska

W czasie wizyty zwiedzono gospodarstwa rybackie w Rusne, Kintai. Jednym z ważnych punktów programu była wizyta w przetwórni ryb „Lignesa”, która zajmuje się przetwórstwem ryb morskich i słodkowodnych (pstrąg, karp, szczupak i inne). Posiada stabilną pozycję na rynku i jest znana z wysokiej jakości produktów w całej Europie. Duża część przetworów kierowana jest także na rynek Polski.

Na wyjeździe pokazana została także ferma pstrągowa, która jest niemal identyczna jak w Polsce.

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ NA LITWIE

Uczestnicy spotkali się również z przedstawicielami FLAG na Litwie oraz Lokalnymi władzami obszarów zależnych od rybactwa oraz osobami związanymi z rybactwem na Litwie co umożliwiła przyszłe kontakty, w tym w zakresie wymiany gospodarczej.

W czasie spotkania z Zarządem FLAG Taurage uczestnicy wyjazdu studyjnego mieli możliwość degustacji potraw rybnych. Na stole znalazł się smażony okoń morski, wędzony pstrąg tęczowy, śledź w oleju i occie, smażony szczupak morski, smażona brotola, makrela wędzona oraz wędzony kalmar.

Wyjazd studyjny na Litwę pozwolił na zapoznanie się z gospodarką rybacką, problematyką litewskich Grup Rybackich, stopniem wdrażania osi 4 PO RYBY 2007-2013 oraz problemami z jakimi zmagają się Litwini przy wdrażaniu tego Programu.

Charakterystyka litewskiej gospodarki rybackiej

Rybołówstwo śródlądowe

Powierzchnia akwakultury na Litwie wynosi ok 10 500 ha, w stawach, chowany jest głównie karp, a ponadto ryby dodatkowe, tj. szczupak, amur, lin, tołpyga, karaś i inne. Promowany jest tzw. ekologiczny chów ryb. Coraz więcej gospodarstw rybackich stara się o certyfikowanie gospodarstwa jako ekologiczne.

Ze względu na zbliżone warunki klimatyczne technologia chowu ryb w stawach na Litwie jest bardzo zbliżona do chowu ryb w Polsce. Na Litwie oprócz linii mieszanych karpia chowany jest także karp linii litewskiej. Karpie linii litewskich powstały na początku XX wieku w gospodarstwie Bubiai na Litwie. Podstawą były karpie sprowadzone z Czech, Jugosławii oraz miejscowe. Z powodu podległości pod Litewskie Ministerstwo Rolnictwa gospodarstwo Bubiai, jako jedno z nielicznych z terenu byłego ZSRR, uniknęło przeprowadzonej w latach 50-tych przymusowej akcji krzyżowania lokalnych ras i odmian z sazanem amurskim. W latach 60-tych była uważana za najlepszą linię karpia na Litwie. Karpie litewskie sprowadzono do Gołysza w 1995. Pierwsze tarło przeprowadzono w 2000 roku. Linia jest utrzymywana w chowie wsobnym. Karpie należące do tej linii charakteryzują

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ NA LITWIE

się średnim wygrzebieniem oraz posiadają ułuszczenie lustrzenia nieregularnego, przy czym większość osobników posiada nieregularny rząd dużych łusek na tylnym odcinku linii nabocznej.

Rybołówstwo morskie

Wybrzeże Bałtyku na Litwie stanowi 90 km długości. Połowy odbywają się głównie na Oceanie Atlantyckim i Morzu Bałtyckim. Klaipeda (jedyne port morski) posiada rozwiniętą sieć morskich połowów, ryby przetwórstwa i połowów w Mierzei Kurońskiej. Flota składa się głównie z małych przybrzeżnych kutrów z o długości 12 m. Poławia się głównie dorsza, śledzia bałtyckiego i szprot.

Przez długi czas stacjonowania wojsk rosyjskich na Litwie rybacy nie mieli dostępu do Morza. Dopiero po uznaniu niepodległości Litwy w 1991 roku zaczęto formować flotę morską.

Połowy morskie nie zaspokajają potrzeb sektor przetwórstwa, dlatego ryby sprowadza się głównie w stanie surowym z Norwegii, Holandii, Niemiec, Rosji i USA.

Stowarzyszenia – odpowiedniki Polskich Lokalnych Grup Rybackich

Na terenie Litwy istnieje 10 stowarzyszeń odpowiedników Polskich Grup Rybackich:

- Kretinga FLAG
- Klaipėda district initiatives" FLAG
- Klaipėda city FLAG
- Pasienio žuvys FLAG
- Tauragė FLAG
- Raseiniai district FLAG
- Vilkauda FLAG
- Zarasai and Visaginas FLAG
- Utena FLAG
- Ignalina district FLAG

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ NA LITWIE

Całkowity budżet dla wszystkich FLAG na Litwie wyniósł 8925027,00 euro. W świetle istniejących potrzeb jak podkreślali przedstawiciele litewskich Grup Rybackich są to kwoty niewystarczające i w przyszłym okresie programowania będą starali się o znacznie większe środki. Poważny problem stanowi także utrzymanie celu operacji szczególnie dla działalności no-profit. Po zrealizowaniu operacji pojawiają się wysokie koszty utrzymania tj. ubezpieczenie wykonanej architektury, bieżące konserwacje, opłaty bieżące. Zarządy FLAG podnosiły także kwestie braku lub znikomego dofinansowania dla działalności rybackiej.

Główne cele strategii litewskich Stowarzyszeń:

- Rozwój akwakultury w celu świadczenia lokalnych firm przetwórstwa rybnego;
- Opracowanie i wdrożenie narzędzi marketingowych w celu zwiększenia krajowej konsumpcji Litwy produktów rybnych (niskie spożycie ryb ok. 15 kg/rocznie na mieszkańca podczas gdy w UE ok. 21 kg/rocznie);
- Zapewnienie odpowiednich zbiorników wodnych zasobów ryb dla połowów rekreacyjnych;
- Opracowanie działań szkoleniowych i edukacyjnych, aby pomóc wprowadzić nowe technologie do lokalnego sektora rybołówstwa.

Przykładowych zrealizowanych projektów:

- Rozwój infrastruktury dla wędkarzy w regionie Taurogi (porty dla rybołówstwa rekreacyjnego, parkingi, zjazdy dla motorówek, pojemniki na odpady, stojaki informacyjne itp.);
- Zakup sprzętu do produkcji oleju rybnego i biogazu z odpadów rybnych;
- Program edukacyjny, "biznes Rybacki: od pomysłu do zysku", składający się z działań szkoleniowych w dziedzinach, takich jak dziedzictwo kulturowe, marketingu itp.;
- Dni rybackie w mieście Taurogi.

W czasie spotkania członkowie Zarządu FLAG podkreślali że główny nacisk na rozwój regionu będzie polegał na rozwoju rekreacji. Jednym z jej elementów będzie wędkarstwo w strefach przybrzeżnych oraz morskich oraz aktywne formy wypoczynku.

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ NA LITWIE

Należy podkreślić iż cele oraz działania, które realizują polskie Lokalne Grupy Rybackie oraz litewskie Stowarzyszenie pełniące funkcje Lokalnych Grup Rybackich są zbieżne. Dążą one do rozwoju turystyki, w szczególności turystyki wędkarskiej, wspierania rynku zbytu produktów rybactwa oraz rozwoju przedsiębiorstw.